

Pojedini brojevi:	Mjesečna pretplata:
U Beogradu i u krajevima zapadnim od 6. kr. žuta po cijeni od 6 hetera	U Beogradu i u krajevima zapadnim od 6. i 7. kr. žuta za jednu i istu godinu . . . 2-
U Hrvatskoj-Slavoniji, Bosni-Hercegovini i Dalmaciji po cijeni od 10 hetera	U Beogradu sa dostavom u kuću 2-50
Izvan ovog područja po cijeni od 12 hetera	U Hrvatskoj-Slavoniji, Bosni-Hercegovini i Dalmaciji 2-50
	U ostalim krajevima Austro-ugarske monarhije 3-
	U inostranstvu 4-50

Uredništvo: BEOGRAD, Vuka Karadžića ul. broj 10. Telefon broj 83.
Uprava i primanje pretplate Topličin venac broj 21. Telefon broj 25.
Primanje oglasa Kneza Mihajla ul. broj 38. Telefon br. 245.

Ratni izvještaji.

Izvjestaj austro-ugarskog glavnog stožera.

Kb. Beč, 3. septembra.

Istočno bojište:

Sjevero-zapadno od Focsania i južno od Ocna navalili su ponovno uzalud Rusi i Rumunji.

Talijansko bojište:

Na Gori Sv. Gabrijela izazvala su jučer ujutro preduzeća naših četa živahne borbe, koje su uspješno dovršene. Poslije podne i u večer sloмили su se na sjevernom obronku brigea jaki talijanski napadaji.

I istočno od Gorice i kod Jamijana ostali su bezuspješni neprijateljski napadaji.

Talijanski letaci bombardovali su više istarskih mjesta. Jedno neprijateljsko leteličko odjeljenje, koje se približavalo Trstu, protjerano je na vrijeme od naših pomorskih letilica.

Balkansko bojište:

Na Vojuši odbijeno je neprijateljsko izvidničko odjeljenje.

Načelnik glavnog stožera.

Kriza u Francuskoj.

Već od nekog vremena ustalasio se politički život u Francuskoj. Čas više čas manje, čas jače i čas opet slabije i sada se čini, da je ovaj talas dovoljno jak, da otplavi ne samo Ribotovo ministarstvo, nego moguće i samog Poincaréa. Neposredni uzroci krize leže naravno u nepovoljnom ratnom položaju Francuske, a posredni u raznim unutarnjim događajima posljednjih sedmica, između kojih se osobito ističe nerazjašnjena smrt anarhista i prijatelja mira Almereyda u kažnjivičkoj bolnici. Zbog ovog događaja odstupio je već ministar unutrašnjih djela Malvy, odstupio je i ministar pravde Viviani, jer njega čine odgovornim za ovaj skandal, a uzdrman je i položaj ministra Monsya. Konačno je prije nekoliko sedmica istupio iz Ribotovog ministarstva, ministar mornarice admiral Lacaze; ovaj admiral je pao, jer je otvoreno priznao, da je francuska ratna mornarica nemoćna u podmorničkom ratu. Pod ovim uvjetima viši položaj čitave francuske vlade o koncu.

Misteriozni politički zločini su značajne oznake demokracije. Jaures, najveći protivnik rata u Francuskoj, umoren je u času, kada se odlučivalo o ratu i miru i kad se još moglo da sprječavi rovanjenje diplomata sporazuma. Jauresov ubica je uhapšen, ali do dana današnjega nije još sudjen. Ratni događaji prosljeduju svojim putem, oni su do prvog početka, a osobito za Francusku bili nesrećni. Koja je već poslije pet sedmica htjela da sklopi mir sa središnjim vlastima i ona bi to bila sigurno i učinila, da Engleska nije

Dosad potopljeno preko 6 milijuna tona. — Otkriven rat laži sporazuma. — Nijemci zauzeli Rigu.

prisilila svoje saveznike na ugovor, po kojem je njima zabranjeno sklapati zasebni mir. Poslije bitke na Marni oživila je opet u Francuza nada u pobjedu, ali kada su izosale posljedice i kada francuske vojske nijesu mogle da ni najvećim žrtvama u krivi izbace Nijemce iz Francuske, kada je oskudica i bijeda postala u zemlji veća i kada nije bilo više ljudi za vojsku, proširila se među francuskim stanovništvom želja za mirom zbog koje nije mogao da ostane na vlad! Briand i morao ga zamijeniti Ribot. Ribot je iznjureni starac, politička nula i već ova sama činjenica je dokazom, da se u Francuskoj nije mogao naći političar, koji bi imao volju da preuzme nasljedstvo trojice Poincaré-Delcassé-Briand. Ribotova vlada nije ništa drugo nego slijepo orudje Engleske i zbog toga je ona do sada ugušavala na nedemokratski način svako miru prijateljsko nastojanje u Francuskoj. Poslije svakog zatvaranja francuske granice dolazile su do nas vijesti o oličnim borbama u Parizu i drugim francuskim gradovima kod kojih je vojska morala intervenirati oružjem.

Sada ima opet nova žrtva među prijateljima mira u Francuskoj, a to je već prije spomenuti Almereyda, koji je nedavno nadjen mrtav u krevetu, a poluzvanično je javljeno, da je umro po najprije zbog proлива krvi, poslije da je umoren, a sad se konačno javlja, da je počinio samoubištvo. Do ovog časa ne zna se zapravo šta je s njim, ali sve više se čuju glasovi, koji otvoreno optužuju vlasti, da su one ovog čovjeka maknule s puta, što je on u svojim novinama „Bonnet Rouge“ ne samo kudio slijepu mržnju prema Nijemcima, nego i zagovarao čim skoriji mir. Ratna štampa u Francuskoj nastoji da ublaži neprijatan utisak ove afere na taj način, što pišu o nekoj tajnovitoj njemačkoj propagandi sa siedištem u Švajcarskoj, koja je pomoću jedne dame potplatila sa velikom svotom novaca nakladnika „Bonnet Rouge“, Duvala. Dakle od prilike savsim ista scenerija kao u Dreyfusovom procesu.

Clemenceau, kojeg nazivaju stari tigar, stavio se na čelo Ribotovih protivnika. On je pomoću svojih napadaja i otkrića srušio Malvyja, a sada radi da sruši cijelu vladu, ali Clemenceau je također nepomirljivi neprijatelj Poincaréov, nekadanjeg advokata iz francuske Lotaringije, koji cijelu svoju političku karijeru imade jedino zahvaliti velikom bogatstvu svoje žene. Nesreća je Francuske, što je ova ponosna čerka jednostavnog pariskog pijara, pošto je prošla iz ruke u ruku i napol-

lječku kao udovica jednog milijunara upoznala Poincaréa, koji je u jednoj ostavinskoj parnici bio njezin branilac. Clemenceau je ovo prorokao, jer kada je na 13. januara 1913. doznao za Poincaréov izbor, uzeo štamp i šešir i rekao svojim drugovima: „Quel malheur! Quel malheur!“

Borbe na Soči.

Neutralna ocjena borbe na Soči. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Haag, 3. septembra.

Vojnički saradnik „Nieuwe Rott Courant“ a veli o jedanaestoj borbi na Soči, da je sad okončana i može se smatrati da je propala. Borbe oko posjeda visoravni Banjšice mogle bi imati još za svrhu, da se obdije odbranena linija na Krasu, jer su svi raniji napadi na te položaje propali, a Talijani se nijesu približili svome cilju, Trstu.

Riga osvojena.

Kb. Berlin, 3. septembra.

Wolfov ured javlja: Nijemci su danas zauzeli Rigu.

Prilog lažima sporazumnih sila.

Kb. Beč, 3. septembra.

Prilikom pregledanja akta srpskog ministarstva vojnog nadjen je brzojav srpske vrhovne komande od 11. novembra 1914., kojim se rasvjetljava neavjesna klevetnička borba sporazumnih sila. On doslovno glasi:

Gospodinu ministru vojnom. Brzojav br. 3416 iz Kragujevca. Otpremljen 11./X. 1914. u 7.30 poslije podne.

Stigao 11./X. u 8.10 poslije podne. Primljen u kabinetu u 10.5 poslije podne.

Potrebno je, da se u našoj štampi pod raznim naslovima pušti u javnost, da se prema našim zarobljenim vojnicima u Austriji surovo postupi, da se naši zarobljeni vojnici i odvedeni građani šljaju u redove austrijskih i njemačkih vojnika i otpravljaju na granicu protiv Rusa i Francuza.

Molim da porađite, da se ovo što pre pušti kroz našu štampu potrebnim načinom.

Papinski prijedlog za mir.

Wilsonova poslanica kongresu. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Ženeva, 3. septembra.

„Matin“ javlja iz New-Yorka: Prema poluzvaničnim vijestima iz

Washingtona, Wilson će jednovremeno sa odgovorom na papinu notu upućiti kongresu poslanicu o miru.

„Exchange Agentura“ javlja iz Washingtona: Lansing je u senatu objašnjavao Wilsonovu notu i rekao, da je Wilson, pošto dobije neophodno potrebne uslove, koje prema svojim ranijim izjavama smatra da mora zahtijevati, gotov da stupi u pregovore. Senatori Stone i Lewis su izjavili, da su zadovoljni Lansingovim objašnjenjima.

Pisanje holandskih listova o Wilsonovom odgovoru.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Amsterdam, 3. septembra.

Haaški list „Vaderland“ piše o Wilsonovoj noti: Sadržina je njena čudnovato nepoznavanje evropskih prilika. Wilson očevidno ne poznaje dovoljno istoriju srodjavanja jednog naroda sa svojom dinastijom. Nota je štetna, za Evropu opasna, upravo nesnošljiva utopija. Ako Wilson hoće samo sa narodima da pregovara, onda je, što bi dosljedno bilo, američki narod trebao da napiše odgovor. Kad bi se strogo izvršila, nota bi Wilsonova dovela do anarhije. Taj se čudnovati državni dokument kreće u atmosferi, koje u Evropi nema. Ako bi na tu atmosferu morali čekać, onda bi Evropa još vrlo dugo stenjala pod strahovitim ratom.

Kritika Wilsonovog odgovora na papinsku notu.

Kb. Bern, 3. septembra.

Govoreći o Wilsonovom odgovoru na papinsku notu, ukazuje „Baseler Nationalzeitung“ na protivurječnost, što je Wilson još u januaru o. g. s istom njemačkom vladom pregovarao o miru, s kojom sada izjavljuje da ne može govoriti. Niko ne može tvrditi, da se Njemačkom sada apsolutističnije upravlja nego prije 8 mjeseci. Nije se od tada Njemačka promijenila, već Wilson, koji je tada bio neutralan, a koji je sad ra'm učesnik. Kad Wilson sad ističe svoj način pobunjivanja Njemačke kao uslov za pregovore o miru, onda se mora reći, da ni jedna zemlja neće dopustiti, da joj neprijatelj napravi revoluciju. Odustajanje Wilsonovo od misli rasparčanja država je na protiv zdrava zamisao, koju će u Austriji sa više zadovoljstva, nego u Rimu, Solunu i Jašu primiti k znanju.

Podlistak.

Miloš Stanojević:

Pogledi.

Nesporazum.

Što je mnogima kao lekar preporučivao to je i sam naučio da učini. Naime, rešio se da leto provede u „božanstvenoj“ banji K., gde posetioci svakoga leta izgube po deset kilograma od svoje težine i gde svaka stazića, svaki žbun, priča o silnoj moći boga Amora. Kad je „gospodin doktor“ čamno stigao, banjaska je sezona već bila u svome najvećem jeku. Izgledalo je da tu svaki živi stvor ima svoje zadovoljstvo. Frizirani, uglađeni i razneženi mušiči su se silno pripijali uz levu stranu svojih ženica, kao da bi tačno htjeli znati kako verno kuca žensko srce.

Celog dana je u banji velika uzrujanost. Izgleda kao da svi nešto rade, i to po nekom naročitom, već unapred određenom programu. Na svačijem licu vidite neizmernu sreću, zadovoljstvo, blaženstvo, što su možda samo Adam i Eva u raju osećali. Samo gospodin doktor se osećao veoma usamljen, te mu je zbog toga bilo prilično dosadno.

No kad je čoveku dosadno onda najbolje primjećuje; pa i doktor je opazio da ga posmaraju dva garava, žarka oka, čija sopstvenica beše mala, skupocenom haljinom ukrašena dama. U mestu odgovora dobio je neki čudnovat pogled; ali je on ipak za-

pripadnike suprotnog pola, ali one bistre oči behu „dve tanke dževerdanke“, što prvim metkom pogadjaju u sredinu srca. Njeno okruglo lice, hod i držanje, imali su nečeg privlačnog, nečeg što čoveka nagoni da dobije volju za studiranje ženske duše.

Uvek je bila sa svojim sedmogođišnjim sinčićem i jednim mladim ženskim stvorenjem, čija se celokupna fizionomija izražavala samo u jednoj jedinoj reči — sluškinja.

Prvog i drugog dana, doktor je sumnjao da može postati predmetom njene pažnje. Zato se starao da se što češće nadje pred njenim očima. Idućih dana je već bio slobodniji. Gledao je da se u gonili štetača sretne sa njom grudi u grud, onda da odstupi, ačivo ski-ne šešir i blago rečne: „Oprostite mi!“ Kada bi ona sa svojim sinčićem sedela u parku, znao je se privući na najbližu klupu, te se staviti kao me'a njenih pogleda. Kao odgovor na toliku njegovu pažnju, sledovalo je s njene strane kćetiranje. Pri tome nije upotrebljavala samo oči, već i sunčobran, i sat, i broševe, i frizuru, pa čak i mali je imao posuziti njenom interesu. „Miko, hodi već jednom!“ vikala je detetu, no usled doktorove neposredne blizine, a po njenom pogledu „ispod oka“, to se ono „hodi već jednom“ potpuno odnosilo na njega.

— Smem li Vam se predstaviti, gospodjo, upitao je on sa strahom, koji ni malo nije manji od onoga, što ga ima rekrut kad izdaje pred svog starešinu. U mestu odgovora dobio je neki čudnovat pogled; ali je on ipak za-

ključilo da se u njemu krije neml odgovor: „Ja se moram pokazati surova, ali Vi me ne ostavljajte, jurite i dalje za mnom.“

Posle nekoliko dana je nastupio sa mnogo većom energijom a sa mnogo manjim strahom. Istina vrlo nespretno se prestavio, ali se odmah pravdao da želi samo društva — dosadno mu samom.

— Da, gospodine, to je sva lepo, ali šta će svet reći za mene kad se kao udata žena zabavljam sa nepoznatim čovekom, koji....

— Ah, gospodjo, to je prostarelo moralizovanje, na koje se sada niko ne obzire. U banjama niko ni o kome ne vodi računa, svako se zabavlja što više i što bolje može. Najzad, ja mislim da već više nisam nepoznat čovek. Dajte mi prilike, pa ćemo postati potpuni poznanici!

— Vi ste dosta duhoviti, reče mu ona sa odanošću žene, koja već počine da ljubi.

Na svaku njegovu dosetku, ona se slatko smejala, blaženo ga gledala i divila se. Svaki njegov pokret, svaku njegovu reč hvalila je, pa joj je veliko zadovoljstvo bilo kad je mogla reći:

— Baš je i moj muž takav, u svemu ličite jedan na drugog!

— To je odveć laskavo za mene, gospodjo, odgovarao bi on. Istina, ja ne poznajem Vašeg gospodina supruga, no sudeći po Vašem pričanju, to je idealan čovek. Ja ću se jednom jako sretnim osećati, ako mi se ukaže prilika, da ga lično upoznam...

— I on bi se vrlo radovalo.

— Ali ja se ipak najviše radujem

što sam Vas upoznao, sa ostnehom odvrati on.

Ona je tako što i očekivala, te se ni malo ne zbuni. Pogleda ga pravo u oči i reče:

— Izgleda mi da Vi hoćete da i ja Vama tako nešto kažem.

— Ah, gospodjo, kako bih ja sretan bio da čujem iz vaših slatkih usta...

— Dosta, gospodine doktore, ovde u parku ne možemo svoja srca zadovoljiti. Budite dobri pa izvolite sutra u veče k meni na čaj. Ja ću Vas čekati...

Rekavši to, ona ustade, pruži doktoru ruku i gledaše ga jedan trenutak; onda se istrže i ode. Kada je izmakla na pedeset koraka, ona se okrete, i gospodin doktor još jednom oseti da ga ona njena dva oka opet ustreliše. Srce njegovo davilo se već u valovima ljubavi, i on joj je nebrojeno puta bacao poljupce — sve dok nije zašla drugom stazom.

Primamljivo obučena, nudila je gospodja svoga gosta dobrim čajem. Gospodin doktor se beše sasvim oslobodio, i kad god bi srknuo čaj, nameštao bi se sve bolje na stolci. Time je hteo pokazati da mu je nešto nezgodno, no, u stvari, on se sve više primicu ka gospodji. Ova je to dobro opazila, pa je i sama prinicala svoju stolicu k njemu.

Najzad se sasvim približiše jedno drugom.

— No, gospodine doktore, sad smo sasvim blizu; stolice ne možemo više pomicati. Šta biste sad želeli?

Iz današnje Rusije.

Kritično stanje u ruskoj vojsci. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Kopenhagen, 3. septembra.

Načelnik ruskog ministarstva vojnog Savinkov izjavljuje u svojoj brzojavu ruskom dopisnom uredu u Parizu, da je sadanji položaj ruske vojske izvanredno kritičan, ali nije ipak očajan. On se nada, da će se u toku dva-tri meseca izvršiti reorganizacija vojske i da će u zemlji opet nastati redovne prilike. Poslije nekoliko meseci će, po mišljenju Savinkova, ruska vojska biti šta više mnogo jača, nego što je ikad bila za vrijeme carizma.

SUDJENJE SUHOMLINOVU.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Petrograd, 3. septembra.

Na presesu bivšem ministru vojnom Suhomlinovu izjavio je pukovnik Tugan-Baranovskij, bivši predsednik odjela stožera za mobilizaciju, da je Suhomlinova naredba za mobilizaciju bila puna pogriješaka, koje su se jako osjećale od početka rata. Pušaka, mašinskih pušaka, lakih poljskih topova, svega toga nije bilo.

General Petrovskij, bivši predsednik odjela za utvrđenja, rekao je, da je Suhomlinov za vrijeme svoga ministarovanja samo dva put razgledao topničku glavnu upravu.

Pukovnik Batojukin, jedan od načelnika iste uprave izjavio je, da je Suhomlinov navaljivao, da se velike količine mašinskih pušaka poruče u tvornici Vikera, gdje je komad plaćan po 2000 rubalja, dok je tvornica u Tulu tražila za komad mašinske puške samo 900 rubalja.

Rodžijankov iskaz.

Kb. Petrograd, 3. septembra.

Petrogradski brzojavni ured javlja: U parnici Suhomlinova je iskaz predsjednika dume Rodžijanka izazvao veliko iznenadjenje. On je izjavio, da je mnogo ranije prije rata djelatnost Suhomlinova ozbiljno uznemiravala dumu, kojoj je njegova kažnjiva nehajnost u organizaciji naoružane snage Rusije dobro bila poznata. Suhomlinov nije volio dumu, šta više on ju je prezirao. Kad je položaj na frontu zbog nestašice municije postao sumnjiv i kad je дума počela da viče, Suhomlinov se prividno pokazao kao da ga stvar živo interesuje, ali je uskoro zatim počeo da se sistematski odupire poslanicima dume. Taj je otpor još više pogoršao strahovit položaj vojske, koja je bila dovedena do nevolje, da se bori golim rukama. Marta meseca je izjavio veliki knez Nikola, da je pod ta-

Doktor se strese, kao da ga uhvatila groznica. Unezvereno se okrete na sve strane i bojažljivo upita:

— Jesmo li sami?

— O, da, sve sam ja to udesila. Mi smo žene vrlo vešte u ljubavi. Dakle šta biste želeli?

Doktor prebaci ruku preko menog ramena, ljupko je pogleda u oči, i, više tepajući, reče:

— Želeo bih da mi date ili da Vam dam jedan slatki i topli poljubac.

— A na osnovu čega Vi zahtevate taj poljubac? prkosno ga upita i pogleda gospodja.

— Ne, ja ne zahtevam... ja...

— Zatim po kome pravilu učtivošću ste Vi stavili ruku na damu, koja Vam nije ni sestra, ni žena, ni dobra poznanica?

— Ja... ovaj... kako da kažem... zamuckivao je doktor, ližući ruku sa njenog ramena.

— Ništa Vi ne morate kozati, pa ja ipak znam šta ste hteli i šta hoćete!

— Ali, gospodjo, takav preokret... ja ne razumem!

— Evo, ja ću Vam kazati, pa ćete razumeti!

— Molim, da čujem!

— Vi ste, gospodine, došli k meni sa podmlukim namerama. Došli ste da ukaljate čast moju, za im čast moga muža, moga deteta, moje cele familije. Prvo ste želeli samo poznanstva sa mnom, a sad već prekoračujete granicu, preko koje samo najnepošteniji prelaze.

— Ali, gospodjo, vi zlo sudite o mome poštenju!

kvim okolnostima nemoguće dalje ra-
ovati. Ja sam tada, rekao je Rodzija-
ko, bio u Galiciji, i ono što sam
video, ispunilo me je strahovitom isti-
nom, da odgovornost za ogromne gu-
bitke, koje je vojska u povlačenju pre-
trpila, pada na Suhomlinova. Odredje-
na komisija je odmah uvrstila njegovu
krivicu. Ja sam se tada obratio caru i
privoljeo ga, da sazove duma i da otje-
ra Suhomlinova. Iskazi Rodzijanka su
izazvali dubok utisak.

Glavosi bugarske štampe.

Kb. Berlin, 3. septembra.

Wolfow ured javlja iz Sofije: Ovd-
ašnji listovi donose brzojave Wolfow
uredu o parnici Suhomlinova i o pi-
sanju njemačkih listova o tom sudje-
nju. — „Balkanska Pošta“ ističe,
da su nova otkrića o predistoriji rata
potvrdila krivicu Rusije za ovaj
svjetski rat. — „Kambana“ utvr-
đuje, da otkrića Suhomlinova i Janu-
skijeviča izazivaju vanredno jak utisak.
Da nije u Rusiji vladala vojničko-politi-
čka sekta, koja je bila upletena u en-
glesku intrigantsku mrežu, rat bi bio
izbjegnuto ili bi bio ograničen na
izvjesna mjesta.

Utisak parnice u Švajcarskoj.

Kb. Zürich, 3. septembra.

Otkrića u parnici Suhomlinova iz-
azvala su jak utisak u Švajcarskoj.
„Ostschweiz“ piše u broju od 1.
t. m. j. Parnica bivšeg ministra vojnog
Suhomlinova je donijela otkrića,
koja imaju značaj svjetskog do-
gadja i daje nam podatke o tome,
gdje treba tražiti uzrok
ovom ratu. Čiji mozak nije još za-
varan lagarijama brzogovnih ureda
sporazumnih sila, taj je morao već
odavno znati, da je žeravica iz Petro-
grada bačena u nagomilani zapaljivi
ratni materijal. Ali od početka rata nije
još krivac tako otvoreno priznao tu
činjenicu, kao što je to slučaj u ruskoj
krivičnoj parnici, koja je sad ovladala
javnim mnijenjem u ogromnoj repu-
blici.

Kanadske krvne žrtve.

Na mrtvačkim poljima, koja engleska
težnja za probijanjem njemačkog zapad-
nog fronta neprestano obnavlja, leže, ka-
ko to njemački vojni izvještaji iz posljed-
njih dana javlja, neobično mnoge kanad-
ske čete. Kao i do sad kod sviju ofen-
ziva, tako i ovom prilikom nijesu Engle-
zi, već prekomorski pomoćni narodi
morali da snose glavnu težinu krvnih žrt-
va. Kao što su kod Arrasa i Bapaume Au-
stralci i Novoselanjani, tako su sada
Kanadani poslužili kao jurišni predborci
engleskog napada. Kanadski kontigenat
je uvijek stajao u prednjim borbenim
redovima i njegovi su gubici bili svagda
veliki. U posljednjim trima ratnim godina-
ma je po pažljivoj ocjeni od 400.000 mo-
maka kanadskog kontigenata, ne uračuna-
vajući ovamo ogromne gubitke posljednje
ofenzive, više od četvrtine koje ranjeno
ili mrtvo, koje zarobljeno. Pod utiskom
toga fakta je znatno ohađano ratno odu-
ševljenje Kanade, te su počeli osjetno
da presušuju izvori otud dolazeće ljudske
odmjene.

Slobodno vrbovanje, pomoću kojega
je svuda provadjano rekrutovanje kanad-
skog kontigenata, pretrpjelo je u toku rata
sve veći i veći fijsko. Vladajuća stran-
ka u zemlji, koja pod vođstvom ministra
predsjednika Bordennita ide za Engle-
skom i kud se može i kud se ne može,
usvojila je na navajivanje ove posljed-
nje zakon za uvođenje opšte vojne ob-
veze, da time osigura nove kanadske če-
te za Evropu.

— O, gospodine, vi ste nepošteniji
čak i od onih najnepoštenijih. Hteli ste
me ukaljati blatom, kako biste me po-
sle prvi mogli nazvati bludnicom. Vi
nemate ni trunke poštenja, a još manje
se možete pohvaliti svojim čovečanskim
osećanjem, kad hoćete da rušite
jednu porodicu.

— To mi baš nije bila namera, po-
štovana gospodjo. U ostalom Vi ste mi
sami dali povoda.

— Ne, gospodine moj, ja sam
samo htela da vidim dokle ide Vaša
drskost. Vi ste je svojim postupcima
sjajno dokumentirali. Sad možete poći
odavde. Za zadovoljenje svojih nago-
na, izvolite potražiti one, koje ne po-
lažu ništa na čast porodice, poražite
one, koje su Vama ravne.

— Ja sam mislio da ste mi Vi
ravnj, odgovarao je on flegmatično.

— Ali sad ste se uverili da Vam
nisam ravna, pa se zato izvolite uda-
ljiti.

— Molim, molim, to ću ja lako učini-
ti, samo... možda ćete se sutra po-
kajati, što ste sa mnom tako grubili bili.

— Kako ću i šta ću ja sutra raditi,
o tome niste pozvani Vi da se brinete.
Ja sam dovoljno razumna da mogu
sama sebi savete davati. Kažem Vam
još jednom — izvolite napočet vikala
je ona, ustajući sa svog mesta.

— Ako mislite silu upotrebiti, onda
baš za inat neću poći odavde.

— Videćemo da li nećete!

Pri tome otvori vrata i zovnu sluš-
kinju. Ova je već znala o čemu se radi,
te dohvatit gospodina doktora za miš-
ke. Gospodja pritrča u pomoć. Od ne-
kuda se i njen mali sinčić stvorio kod
njih i kad je gost već bio izzuran, on
ga plusnu čašom sapunjave vode, što
je zahvatio iz umivaonika.

U senatu i u donjem domu posigla
se prevagom konservativne stranke ve-
ćina za taj zakon, ali raspoloženje zem-
lje stoji u oštroj oprieci prema njezinom
predstavništvu. Pod vođstvom predja-
njeg ministra predjednika kanadskog
Sir Wilfrieda Lauriera je jedan dio liberala
stupio u borbu protiv zakona za vojnu
obvezu, pa našao u tome i potporu fran-
cuskih Kanadjana. Udružena opozicija
traži nove izbore za oktobar. Pritisku tog
zahtjeva neće moći konzervativci da odo-
lu i zemlja će doživjeti izbornu borbu,
kakve u njezinoj povjesnici ravne nije
bilo.

U toj izbornoj borbi igraće do duše
privredno politička pitanja glavnu ulogu,
ali sudbina zakona o vojnoj obvezi
neće tom prilikom biti odlučena.

Glavni nosioci opozicije protiv uvo-
đenja vojne prinudne službe su Kana-
dijani francuskog porijekla, koji sačin-
avaju većinu stanovništva pokrajine Que-
bec. Oni su izjavili, da ni u kom slučaju
neće da služe u vojsci i da su riješeni,
da se prinudnom uvođenju toga zakona
u danom slučaju odupru oružanom si-
lom. Ako bi dakle sadašnja vlada ostala
pri tome, da taj zakon sprovede u ži-
vot, onda bi morala ostalu zemlju da
upotrijebi protiv nepokorne pokrajine.
A tim gradjanskim ratom ne bi Engleska
ni najmanje dobila, jer bi snaga Kanade
bila u njemu toliko angažovana, da ne bi
mogla dolaziti ni u račun kao neposredna
ratna pomoć.

Uz to dolazi još i ta okolnost, da i
nefrancusko stanovništvo Kanade nije je-
lodušno u pitanju o vojnoj obvezi. Rad-
ništvo je već pripretilo generalnim štraj-
kom, ako prijedlog stupi u primjenu, a
fermeri poljoprivrednih krajeva takođe
ustaju protiv pokušaja, da se i dalje li-
šavaju radne snage.

Zemlja stoji pred političkom krizom
najteže vrste, te i sami engleski listovi
priznaju, da je situacija vrlo opasna. Vre-
menom i postepeno dolaze prekomorske
koloniste i dominije Engleske do sazna-
nja, da borba, u koju se prije tri godine
puni radosne nađe i oduševljenja pošli,
za njih ne znači ništa, do iskorišćavanje
njihove narodne i privredne snage preko
svake mjere i da podnesene ogromne
krvne žrtve ne odgovaraju onoj nagradi,
zbog koje su nekad pošli u boj.

Neograničeni podmornički rat.

NOVA POTAPLJANJA.

Dosada potopljeno 6 milijuna tona.

Kb. Berlin, 3. septembra.

U engleskom Kanalu i u Atlantskom
oceanu potopljena su 4 parna
broda i 2 jedrenjaka sa 17.500 tona.
Prema dosadanjim vijestima naših
podmornica od početka neograničenog
podmorskog rata je do sad potopljeno
već 6 milijuna bruto tona neprijateljskih
trgovinskih brodskih prostora.

Najdanov o podmorničkom ratu.

Kb. Sofija, 3. septembra.

„Dnevnik“ donosi razgovor s
ministrom vojnim Najdanovom, koji
se s velikim pouzdanjem izrazio o dje-
latnosti podmorničkog rata. Potrebno
je samo istrajati potrebnom mirnoćom
i izdržljivošću, pa će podmorski rat
slomiti i najuporniji otpor sporazumnih
sila. Nada sporazumnih sila u američku
pomoć je problematična, jer prenašanje
četa je vrlo teško izvršiti, a za to je
potrebno i mnogo sredstava i vremena.
Osim toga je američka vojska improvizirana
i nema nikakve prošlosti, tako da se
njena pomoć jedva može uzeti u obzir.
Sporazumne sile služe se američkom vojskom
samo kao s velikim strašilom.

Tako brzu ljubavnu promenu gos-
podin doktor nikad nije mogao zamisliti.
Tako nemilostivi ne bi mogli biti
ni oni, koje je on lečio, a koji su sad
pod zemljom.

MALI PODLISTAR.

„Samo svečano!“

Rado sam odlazio sestri u pohode
već i s toga, što je stanovala u selu,
koje je bilo kolijevka naših roditelja i što
mi je tamo skoro svaki drugi čovjek
ili kum ili neki blizi ili dalji srodnik.
U ove posljednje ubrajao se i već pri-
lično ostarjeli Svetozar Grčki, jer je bio
pobratim moga pokojnog oca. Čovjek do-
broćudan i do krajnosti čistit. Roditelji
mu ostaviše poprilično imanje, a on se
nije trudio da ga umnoži, možda zato,
što su mu sva djeca još u mladosti
pomrila, pa čovjek izgubio voju da teče,
kad nema za koga. Bio je on u mladosti
hitar i preduzimljiv, ali je kasnije po-
pustio. Odustao je od trgovine, naslje-
dijene od roditelja, pa se ograničio samo
na gostionicu, u koju je rijetko ko za-
lazio, jer je selo bilo zabaceno u gos-
skom kraju i podalje od glavnog drum-
a, a imućniji seljaci imali su svoje piće,
koje su pretpostavljali njegovom. Ipak
je točio toliko, da zaradom od točenja
podmiri ono, što sam popije. A pio je
poviše i to redovno od jutra do kasno
u noć.

Ja sam ga redje pohađao to još
sa po nekim samo u veće, jer sam znao,
šta me čeka kad mu dođem. Čim se po-
javim na vratima, on ustaje sa stola od
pune čaše vina, ide mi na susret s ra-
širenim rukama i suznim očima, guli me
i ljubi i spominje svoga pokojnog pobra-
tima. A kad je s tim gotov, on utire oči
i privodi me stolu, gdje odmah moram
s njim da pijem, dok mu žena na brzu
ruku štogod u kuhinji priži, kako bi me

Grčka.

Reorganizacija grčke mornarice.

Kb. Atena, 3. septembra.

Agencija Havasova javlja: Prispjeli
su ovamo onih šest engleskih mnrarskih
časnika, koji treba da reorganizuju grčku
mornaricu.

Sudjenje ministara u Grčkoj.

Kb. Atena, 3. septembra.

„Agence Havas“ javlja: Stal-
ni odbor komore podnio je optužbu pro-
tiv članova Skullidisoa i Lambrosova
kabinet. Jedini admiral Konduriotis
nije optužen. Optuženima će suditi
vanredni sud, koji će biti obrazovan iz
poslanika, koje će komisije izabrati.

Njemačka.

Bethmann Hollweg demantuje Gerarda.

Kb. Berlin, 3. septembra.

Predjašnji državni kancelar pl. Beth-
mann Hollweg imao je razgovor s pred-
stavnikom „Associated Press“, pa
je rekao, da je Gerard u svojim otkrove-
njima dao suviše veliku slobodu svojoj
fantaziji, jer mu je stavio u usta riječi,
koje je možda neko nekad u Njemačkoj
izgovorio, ali ne on. Ja sam, veli Beth-
mann Hollweg, uvijek ukazivao na moj
govor u državnom saboru. Ja sam uvijek
naglašavao, da sam za mir, koji bi omo-
gućavao Njemačkoj, da se Belgijom živi u
miru. Izgleda, da je Gerard iznevjerilo
i pamćenje, kad je napisao ono, što smo
govorili u Rusiji. On je dao prozreti, da
je interes Amerike na istoku malen. Tamo
možemo imati slobodne ruke. Pa i za
Rumunjsku i Srbiju pokazivao je sraz-
mjerno malo simpatije. Ali i o tim zem-
ljama nije dobio od mene onake obavje-
štaje, kakve mi on meče u usta.

Najnovije brzojavne vijesti.

Zahtjevi koreanskih socijalista.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Stockholm, 3. septembra.

(Svenska Telegram Bryan). Kore-
anske socijaliste su uputile brzojav
međunarodnoj konferenciji u Stock-
holm, u kome izjavljuju, da će onako
isto, kao što su sadani rat izazvala
balkanska pitanja, koreansko pitanje
izazvati buduću rat, ako Korea ostane
rob Japana. Kongres se poziva, da
uzme ova pitanja u prčes: politička
jednakost svih naroda, ustanova me-
đunarodnih sudova, oslobođenje pod-
jarmljenih naroda, nezavisna interna-
cionalisana Korea.

Traže se:

Društvo Crvenoga Krsta u c. i. k.
VGG./S. poziva radi primanja novca niže
imenovana lica, ako su u Beogradu da
se jave lično sa legitimacijom (prijavnom
listom), inače da pošlju ličnu adresu i
oznace najbližu poštu, koju prima novac uput-
nicom.

I. Zastupniku blagajnika Društva Cr-
venoga Krsta c. i. k. VGG./S. gosp. dru
Marku T. Leku, prof., Beograd, Vatro-
gasna ul. 15. I. sprat, svakog dana od
2—4 sata poslije podne, sa pozivom na
broj, koji se pred svakim imenom nalazi.

A. Broj 2637 Angjelković Draga udova
Jovana, biv. generala;

B. Broj 2620 Bajić S. Marija, Uska ul.
br. 2; 2650 Balta Jelena udova Milana,
bivšeg inženjera; 2623 Belić Leposava,
Pop-Lukina ul.; 2634 Bošković Darinka,
Baštenska ul. 8;

C.

Broj 2655 Cvetanović Natalija Jo-
sifa, biv. suplenta;

D. Broj 2647 Despotović Marija, Vidin-
ska 24; 2632 Diković Sofija, Dubljan-
ska 70; 2639 Dojčić M. Natalija, Ratar-
ska 127;

Gj. Broj 2621 Gjorgjević K. Milica, Vi-
dinska 23; 2653 Gjorgjević Savka, čerka
Dimitrija, biv. učit., sada u Grockoj;
2652 Gjurić Persa udova Andre, biv.
carin.;

Dž. Broj 2645 Dževainović Mileva, Re-
savska 54;

E. Broj 2633 Erdeljan Živka, Botanička
ul. br. 4;

G. Broj 2619 Grozdanović Kosta, Kralja
Milana 77;

I. Broj 2651 Ilić Barinka udova Save,
biv. šefa fabr. monop.; 2638 Ilić Dra-
ginja udova Nikole, I. ulica Djardjevo
Brdo 11;

J. Broj 2640 Jovanović Danica udova
Ilije, Topčiderska 13; 2636 Jovanović
Darinka, Topčiderska 54;

K. Broj 2622 Kansević S. Marija, Bu-
dimska 6; 2641 Konstantinović Jorgula
udova Nauma, Slavajska 38; 2627 Ko-
stić Draga, Gružanska 14; 2628 Kristić
Marije udova, Takovska 58;

M. Broj 2660 Marković Miloš, blag. col.
slagal, Smederevo, sada u Grockoj; 2618
Marković Nauma porodica, Janičevo so-
kače 9; 2642 Mihajlović J. Katarina
udova, Saborna 15;

N. Broj 2621 Nedeljковиć Laza, Simina
17; 2648 Nikolić Katarina, Cara Uroša
43; 2625 Nikolić M. Ljubica, Hadži Mušta-
fina 4; 2630 Nikolić M. Stana, Slavaj-
ska 44;

P. Broj 2646 Panunović Dobrovoja deca
iz Cerovca kod Palanke, u kući stare
majke Živane Vukoslavjević; 2631 Pa-
vlović Draga, Vojvode Protiča 8; 2616
Piličević Radojca, Avakumova 15;

R. Broj 2656 Ristić Darinka kći Riste,
biv. penz. iz Grocke kuća br. 248;

S. Broj 2657 Savić Ljubica, Kosmajka
16; 2644 Stamenković Dimitrije, Uska
12; 2649 Stanković Kata, Kočina 39;

S. Broj 2626 Sterić-Marinković V. Ko-
sara, Gružanska ulica;

V. Broj 2635 Vasiljević Spasoje, Orlov-
ska 11;

Z. Broj 2629 Zarić Jelena, Uska 11;

Z. Broj 2643 Živanović Marija, Bitolj-
ska 45.
Il. g. Gjorgju Kojiću, učitelju, Kra-
lja Milutina ul. 58;

Gg. Marija Petrović, učit. iz Groc-
ke i Vidosava Miljković.

Grad i okolica.

Dnevni kalendar.

Danas je utorak 4. septembra, po star-
om 22. avgusta. — Rimokatolici: Rozarija
dž.; pravoslavni: Mučenik Agatonik.

Casnička i činovnička kasina otv-
rena je do 12 sati u noći.

C. i. k. vojnički dom: Citonica,
soba za pisanje i igranje, kantina. Otvoreno
od 7 sati iz jutra do 9 sati uveče. Slobodan
pristup svakom vojniku.

kuća nije sa svim umuknula i da ima
Svetozar još prijatelja, koji ga cijene,
koji mu dolaze na viđenje i koji se
kod njega dobro osjećaju.

A mi smo opet umjeli da se pril-
agođavamo tim njegovim željama, pa smo
ga u zdravicama i pjesmama doveli
u sve bolje raspoloženje. Tada je po
njegovoj volji i našoj molbi pristajao
uz nas i njegova žena, a po kad ka-
d mladež pod prozorima ili u predsoblju.
Mladež bi otpevala po koju noviju
pjesmu, a mi bi birali sve one starijske.
I danas mi je bilo, kad se sjetim na
ljupki i po malo tužan glas Svetozareve
žene, kad zapjeva „Smilj Smiljana po-
kraj vode brala“, „Dunave, Dunave,
tija vodo ladna“, „Duni mi, duni ladjane“
i mnoge druge pjesme naših starih.

I što smo više pjevali te statin-
ske pjesme, to je Svetozar sve više do-
lazio u ekstazu i sve je češće uzvik-
vao: „Pali bre! Bd, haaaa...“ „Samo sve-
čano!“ A kad je raspoloženje dostizalo
vrhunac, onda je obično stizao moj zet
da me vodi kući, navodeći, kako mo-
ramo sutra ranije ustati da nekud idemo.
Dolazak moga zeta obično je u brzo
prekidao veselje, a Svetozar na mah za-
nijemao i samo podvignu ženi da mu
spremi krevet. I prije no što smo se
mi krenuli, on je već ležao u njemu,
me osvrćući se više na nas. Žena ga je
tada izvjavljala, a mi smo se od nje
praštali i po njoj Svetozara pozdravljali.

Jednom bijah u selu o Bogojavljanju.
Odstojasmo u crkvi liturgiju, pa se zatim
uputismo u svečanoj litiji na planinsku
rijeku, koja presijećae selo u dvije polo-
vine. Na zgodnom otvorenom mjestu bi-
jaše sve spremljeno za osvećenje vode,
a malo podalje gorjela je dobra vatra,
koju su dva Cigana potpirivali žeračima.
U stranu bijahu namještena tri već na-
punjene prangije, koje su imale da se

Beogradski orfium (u bašti Hotel
Takova); Početak predstave u 8 sati uveče.

Kinematografi: Vojni kino u Kralja
Milana ulici br. 56 (Koleosum); U 4 i 6
sati poslije podne predstave za gradjanstvo.
— C. i. k. gradjansko kino na Ter-
zijama br. 27 (Paris); U 6 sati poslije podne
predstava za gradjanstvo.

Noćna služba u apotekama: Od
2. do 8. septembra vršice noćnu službu u
Beogradu ove apoteke: Delini, kneza
Mihajla ulica 1; Sekulić, Takovska ulica
37; Protić, kneza Mihajla ulica 87.

Paroplovna veza iz Beograda
za Zemun: 6, 7, 8, 9, 10, 11 i 12 sati
prije podne; 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 i 9 sati
poslije podne. Iz Zemun za Beograd:
5:30, 6:30, 7:30, 8:30, 9:30, 10:30 i 11:30
prije podne; 1:30, 2:30, 3:30, 4:30, 5:30,
6:30, 7:30, 8:30 i 9:30 poslije podne. — Iz
Zemuna za Pancevo: u 1 sat poslije
podne u 8 sati u veče. — Iz Pan-
csuve za Zemun: U 6 sati izjutra i
u 4 sata poslije podne. — Ladja, koja vozi
između Zemuna i Pancevo i obratno ne
pristaje u Beogradu. — Brodarski saobraćaj
Sabac—Smederevo. Polazak iz
Sapca za Beograd četvrtkom i nedjeljom u
8 i po sati izjutra. Dolazak u Beograd u
12 i po sati poslije podne. Ponedjeljom
odmor broda u Smederevo.

Botanička bašta. Otvorena utorkom,
četvrtkom, nedjeljom i praznicima.
Posjeta bolesnika u bolnicama: U
bolnici „Brko“: od 2—4 sata poslije podne.
U bolnici „Briun“: od 9:30—12 sati prije
podne i od 2—4 sata poslije podne. — U
c. i. k. gradjanskoj bolnici: u utorak, čet-
vrtak i nedjelju od 1—3 poslije podne.

Riječno kupatilo na Savi, otv-
reno od 6 sati izjutra do 7 sati uveče.

Vojno parno i topli kupatilo u
Car Dušanovoj ulici. — 1. Ku-
patilo u kadama: a) za vojne osobe
otvoreno radnim danima od 7 sati prije
podne do 5 sati poslije podne, a nedjeljom
i praznicima od 7 sati prije podne do 12 1/2
sati u podne. — b) za gradjanstvo radnim
danima od 9 sati prije podne do 5 sati
poslije podne, a nedjeljom i praznicima od
9 sati prije podne do 12 1/2 sati u podne.
— 2. Parno kupatilo za časnike
i njima ravne činovnike otvoreno
je utorak, srijedom, petkom i subotom od
7 sati prije podne do 5 sati poslije podne,
a nedjeljom i praznicima od 7 sati prije
podne do 12 1/2 sati u podne. — Za gra-
djanstvo muškog pola otvoreno je parno
kupaćilo ponedjeljom i četvrtkom (ako u
te dane ne pada kakav praznik) od 9 sati
prije podne do 5 sati poslije podne. — Čas-
nicima i njima ravnim činovnicima stoji
na volju da se služe parnim kupatilom i u
dane određene za gradjanstvo (ponedjelj-
kom i četvrtkom). Blagajna se zatvara rad-
nim danima u 12 1/2 sati, a nedjeljom i praz-
nicima u 12 sati u podne.

Parastos.

Porodica pokoj. Božidara Gjor-
gjevića, bivšeg činovna beograd.
opštine, a tasta Branislava Nušića, da-
vace pokojniku 40-dnevni parastos u
ovd. Sabornoj Crkvi u petak u 10 sati
prije podne.

Istorijski kalendar.

Na današnji dan, 4. septembra
1768. god. rodio se u St. Malou u
sjeverozapadnoj Francuskoj irancuski
državnik i književnik Chateaubriand
(puno ime: François René
vicomte de Chateaubriand). — 4. sep-
tembra 1803. god. rodio se u Berlinu
poznati njemački glumac i pisac narod-
skih drama Emil Devrient koga
smo već pomenuli povodom godišnjice
njegove smrti. — 4. septembra 1853.
god. rodio se u Frankfurtu na Odri po-
znati putnik-ispitivač po Africi H. pl.
Wissmann. — Kao što smo već
nagovijestili povodom godišnjice se-
danske bitke, ovaj je događaj izazvao
državni udar u Parisu. Kada je, tek 4.
septembra 1870. god. u jutro saznela
za potpuni obim sedanske nesreće, pa-
riska je svjetina krenula ka carskom
dvorcu, što je prinudilo suprugu cara
Napoleona III., caricu Evgeniju, da sa
sinom bježi u Englesku (gdje ona još i
danas živi u dubokoj starosti, dok joj
je sin, nesudjeni car, kao engleski ofi-
cir tragično poginuo u južnoj Africi; o

ispale u svećanim trenutcima, kad sveš-
tenik osveštava vodu. Okupismo se svi
na otvorenom prostranom prostoru kraj
vode oko sveštenika kao stado ovaca
oko svoga pastira. Malo nas je i svi se
poznajemo, ma da je iz svake kuće bila
zastupljena bar po jedna duša. Svi smo
pristojno odjeveni i držimo se ozbiljno,
kako to već dolikuje svečanom činu. Sa
zapaljenom svijećom u ruci slušamo mo-
litve sveštenikove i pjesme školske mla-
deži, od koje jedan dio, obučen u sti-
harima, sa širaćim i rapidama okružuje
sveštenika. Među nama je i Svetozar
Grčki u svojoj finoj gradjanskoj nošnji
i s velikom voštanicom u ruci. Uozbiljno
se kao kad se ono sprema govornik da
otpočne svoj govor na izazivanje sluša-
laca, a na zapajurenom licu vidi mu se,
da je na suprot našem običaju već prije
liturgije dobro doručkovao i doručak
dobro zalio omiljenom mu rumenikom.

Nastaje najsvježiji trenutak pri
bogosluzenju. Sveštenik prizivlje blago-
slov Božji na vodu, a djeca odgovaraju
sa „amin“. Sad treba da opali pran-
gija. Ali Ciganin, malo nespretn, malo
plašljivi i bi ne bi da pali. Izvadio že-
rač iz vatre, približio ga sisi od pran-
gije, još malo, pa da njime dodirne ha-
rut a prangija da odjekne. Prima ne že-
rač, pa ga opet odmakne. Sve o aru to
dugo traje. Svečanost će da izgubi od
svoga efekta, ako poslije sveštenikovog
blagoslova i dječijeg „amina“ ne od-
jekne odmah i prangija. On postaje ne-
strpljiv i u tom nestrpljenju diže svi-
jeću, pa kao ono časnik sa sabljom u
ruci komanduje gromkim glasom: „Pali
bre! Bd, haaaa...“ U zlo doba Ciganin
se okuraži, te prangiju opali. — „Samo
svečano!“ dodaje Svetozar poluglasno.

Ljudi i žene oborili glave i gledaju
skrušeno pred sobom, a po gdjeome od
njih zaigravaju usne kao kad se ono

to me smo u svemu vrlo opširno pisali. Poslije toga je sa stepenica pariskog opštinskog doma uz ogromno oduševljenje naroda proklamovana republika. Vladu sastaviše narodni poslanici grada Parisa, koji sebi za predsjednika uzeše vojnika, komandanta Parisa — docnijeg njegovog branioca za vrijeme opsade generala Trochu-a. Zemlja je skoro svuda mirno i simpatično primila promjenu oblika vladavine. Nova vlada, tzv. vlada narodne odbrane, izjavi preko svoga ministra spoljnih poslova, Julesa Favre-a, da misli nastaviti rat sa Nijemcima do kraja i da neće ni da čuje za mir na osnovu ustupaka u zemljištu Njemačkoj („ni jedne stope svoga zemljišta, ni jedan kamačak svojih tvrđava ne dajemo...“ pisalo je u dotičnoj noti). Tako je u Francuskoj vraćen republikanski režim, nazvan „trećom republikom“ (prva od 1792. do 1804. god., druga od 1848. do 1852. god., kada je predsjednik republike, princ Louis Napoleon, po ugledu na svog slavnog strica izvršio državni udar i proglasio se carem Napoleonom III.). Treća republika poslije početnih teškoća ipak se pokazala trajnom, jer se evo održala do danas. Pod početnim teškoćama mislimo na činjenicu, da je u velikoj narodnoj skupštini, koja se odmah po zaključenju primirja u početku 1871. god. sastala u Bordeauxu, većina bila monarhistička. No, vidjevši zemlju u teškom položaju i ne hoteci zemlju izvrći građanskom ratu, dok je neprijatelj još bio u njoj, monarhisti iz viših patriotskih obzira pristadoše na uvođenje privremenog republikanskog režima, s time da se docnije ustavom odredi konačni oblik vladavine. Sadašnji francuski ustav stupio je u snagu tek četiri godine docnije, 1875. god., a i on je pod uticajem mnogobrojnih monarhista u ustavotvornoj skupštini ispao srazmjerno dosta konzervativan.

Saborna crkva za beogradske sirotinje.
Saborna crkva poslala je sirotinjskom odjeljenju opštine grada Beograda svotu od 51.900 kruna, koju je svotu dobila na dar prilikom bogoslužjenja, kao svoj prilog za pomaganje beogradske sirotinje.

Plovidba između Zemuna i Oršave.
Za putnike vojničkog i građanskog reda, koji putuju iz Zemuna za Oršavu, važi od 1. avgusta ovaj propis: putničke karte moraju se uzeti u beogradskoj parobrodskoj stanici (Donja ulica). Podvozna se mora platiti u krunkovoj vrijednosti. Vojna lica van službe, broderski službenici, državni činovnici četvornog saveza i članovi njihovih porodica plaćaju polovinu podvoznine ako se dovoljno legitimišu, tako isto djeca ispod 10 godina. Svaki putnik može ponijeti sobom besplatno 25 kgr. prtljaga. Podvozne karte se mogu dobiti svakog radnog dana od 11—6 sati poslije podne, praznikom od 11—12 sati prije podne.

Brodarski saobraćaj Sabac Smederevo.
„Prvo c. k. dunavsko parobrodsko društvo“ uredilo je plovidbu za prenos putnika i robe između Sapca—Umke—Obrenovca—Beograda—Grocke—Smedereva ovako: Polazak iz Smedereva u tokom i petkom u 8 sati iz jutro, dolazak u Beograd u 12 sati u podne, Polazak iz Sapca za Beograd četvrtkom i nedjeljom u 7 i po sati iz jutro, dolazak u Beograd u 12 i po sati poslije podne, Polazak za Smederevo u 3 sata poslije podne. Ponedjeljkom odmor broda u Smederevu.

Čovjek upinje da se zadržati od smjeha. Sveštenik ponovi blagoslov, djeca odovaraju sa „amin“, Ciganin se nečka, Svetozar ponavlja komandu, prangija otkuje, a gora se razleže... I po treći put se to isto zbiva i svečana povorka vraća se u crkvu, a otud svaki sa sudom osveštane vodice svojoj kući.

Pri ručku zapitac me zel: „Vidje li boga ti onu bruku, što je učinio Svetozar Grčki?“

— Kakvu bruku?

— Pa danas za litijom, kad je pop osveštavao vdou.

— Ne znam ništa.

— Kako da ne znaš, kad si bio tu? I onda počeo moj zet da opisuje gore ispričan prizor osveštenja vode.

— Znaš, veli, da mi je srce htjelo da iskoči iz grudi, koliko sam se naprezao da ne prsnem u smijeh. I bih prsnuo u smijeh, da se nijesam otkam i naljutio, kako može mator čovjek prije zore da se tako naždere i obruka pred tolikim svijetom!

Moja sestra da pukne od smjeha, zamisljavajući sebi prizor pri litiji, izazvan inače dobrim i simpatičnim čovjekom, i meni se tek tada dade stvar na smijeh, jer ja bijah već od prije naviknut na Svetozareve uslikne u „svečanim pritkama“, te mi isti pri litiji ne izgledahu tako neobični. Tek kad je moj zet sa svoga gledišta prokritikovao Svetozarev postupak i kad se tim povodom počeo moja sestra slatko smijati, počeh i ja pojmiti smiješnu stranu toga događaja. Za rukom malo po malo, pa tek ja ili sestra prsnem u smijeh, koliko zbog gluposti Svetozareve, toliko i zbog ljutnje mog zeta na tu glupost. Našim smjehom smo dobro začimili i inače dobar ručak; a ja i danas kad se sjetim Svetozareve komande pri osveštenju vode, slatko se nasmijem.

Členovnik životnih namirnica treba istaći na vidnom mjestu.

Členovnike životnih namirnica, koje propisuje opština grada Beograda, a koji se blagovremeno odštampavaju uvijek u „Beogradskim Novinama“ potrebno je uvijek od strane prodavača životnih namirnica isjeći, odnijeti radi potvrde u porezno-karinfni odsjek opštine grada Beograda i tako potvrđene istaći na vidnom mjestu svoje radnje, kako bi svakom kupcu mogao biti pregledan.

Priznanice za pomoć.

Priznanice za pomoć za mjesec septembar izradjene su do broja 1000 i mogu se danas dobiti u uredima okružnog zapovjedništva Beograd—grad u Kralj Aleksandrovoj ulici br. 5 u sobi broj 57 od 8 do 10 sati prije podne.

Istoga dana, odmah po prijemu priznanice prije podne blagajna c. i k. okružnog zapovjedništva Beograd—grad isplaćuje i pomoć.

Kako prilikom prijema priznanice tako i same potvrdi, potrebno je imati uza se redarstvenu legitimaciju, radi ustanovljenja identičnosti.

Poziv vlasnika vinograda.

Skreće se pažnja svima vlasnicima vinograda u okruženju opštine grada Beograda, da su danas i sutra posljednji dani, kada je potrebno da se neizostavno prijave uredu tajništva opštine grada Beograda, radi davanja potrebnog obavještenja odnosno nastupajuće berbe groždja. Svaki nedolazak smatraće se kao neposlušnost i povlači kaznu.

Vijesti iz unutrašnjosti.

Jedan skroman pogreb.

U Palanci je na 27. avgusta ov. god. predat materijal na vječni boravak dženit i skroman čovjek Laza Hajduković, knjigovodja opštine varoši Palanke. Pokojnik je umro poslije jednodnevnog bolovanja, ostavivši ženu sa troje sitne djece. Na blagodarci plemenitosti dobrih ljudi, a na prvom mjestu predstavnicima c. i k. vojnih vlasti u Palanci, koji su iz humanih obzira i priznanja Lazinog rada novčano odmah pritekli u pomoć Lazinoj ženi dajući joj 500 kruna. Opština je na ime pomoći za sarganu dala 240 kruna, opštinska uprava u ime vijenka 100 kruna, a i ostali građani preko g. J. Radulovića priložili su značajnu sumu novca.

Pogrebu su prisustvovali, pored velikog broja građana, i predstavnici c. i k. vojnih vlasti, gg. sreski zapovjednik major Rupp, i još mnoga gospoda. Nad otvorenim grobom oprostilo se sa pokojnikom u ime opštine i građana sekretar opštine g. Duš. R. Mihailović.

Pok. Laza rodio se 13. marta 1877. god. u Palanci, gdje je svršio osnovnu školu, gdje je najviše živio i gdje evo umire. Trgovačku školu svršio je u Beogradu, a zatim radi daljih studija išao u Beč, Berlin i Hamburg. Kao knjigovodja službovao je po novčanim zavodima u Beogradu, Negotinu i Palanci. Smrt ga je zatekla u službi knjigovode opštine Palanke, gdje je u finansijskom odjeljenju upravljao poslovima na opšte zadovoljstvo. U građanstvu je uživao glas inteligentnog, ispravnog, cijenjenog i uvaženog građanina.

I tako je završio život čovjek, koji je u ovim teškim danima najviše trebao svojoj porodici.

Narodna svečanost.

U nedjelju 19. avgusta poslije podne priredjena je u Gornjem Milanovcu na glavnom trgu pred okružnim zapovjedništvom narodna svečanost sa igrankom, na koju je došla velika množina naročito seljačkog svijeta iz okoline. Svirala je ciganska glazba, a mladež do kasne večeri nije prestajala da igra.

Vuci.

U noći od 17. avgusta napao je jedan vuk stado ovaca Julke Danilović, Jovana Nikića i Antona Nikića iz Prijedora. Jovan Nikić izgubio je tri ovce, a Julka Danilović i Anton Nikić po jednu ovcu. — Iste noći napao je jedan vuk stado ovaca Dobrivoja Trifunovića iz Lunjevice. Rastrgane su dvije ovce.

Veliki požar šume.

21. avgusta u 2 sata poslije podne zapalila se opštinska šuma u Matarugama, srez Kraljevo, zvana „Trešnjari“. Oružnička patrola pozvala je odmah u pomoć seljane, kojima je nakon dva dana mučna posla pošlo za rukom, da vatru ugase. Izgorjelo je trave i suvih drva u površini od 3000 četvornih metara.

Požar šume.

25. avgusta izbio je iz nepoznatog uzroka požar u opštinskoj šumi u Grabovici. Požar je brzo ugašen, šteta na sreću nije velika.

Požar.

Iskrama lokomotive užičkog voza zapalilo se 20. avgusta sijeno na njivama Ljubisava Popovića, Milenka Milovanovića, Milenka Radivojevića, Stanka Petronijevića, Ljubisava Rokajca, Magde Bogosavljević, Milutina Robajca, Krovine Minić i Milana Gavrilovića, svi iz Prijedora. Požrtvovnošću okolnoga stanovništva mogla se vatra, kod koje je izgorjelo nekoliko kola sijena, ograničiti i najzad sasvim ugušiti.

Kroz Albaniju do Krfa.

PATNJE SRPSKIH IZBJEGLICA
ZIMI GODINE 1915.

(Iz knjige Ljubiše Valića „Doživljaji narednika Miladina“.)

(Nastavak.)

Noć se je već spustila, kada teško i lagano koracajući, sligismo pred jednu veliku arnautsku kuću, ograđenu velikim zidom. Na banderi, koja beše učvršćena na kući, vila se zastava. Kroz noć poznadosmo našu trobojku. To beše Vasjati. Udjismo u prostrano dvorište puno konja, denjkova, ljudi, dece i žena. Svi su rastovarili konje, sklanjali stvari, pri čem su glasno govorili i naredjivali. Jedan oficir na samim vratima kuće, vikao je, da sve žene i deca udju u kuću, jer za njih ima mesta u sobama, a ima nešto leba, pa će im se podeliti. Odvedoh i naše devojke i ženu majora. Ljube sa njenim detetom, te ih smestih u jednom ćošku. Izadjoh ponova u dvorište da još po nešto naredim vojnicima i da vidim šta možemo dobiti konjima za ranu. Nekoliko Arnauta iz okolnih kuća, stoje naslonjeni na dovratku kapije, ili čuče pored zida. Na pitanje vojnika imali stogod za jelo da proda, ili slame, ili sena, odgovaraju: „Ska“ (nema). Vojnici vade srebrni i zlatan novac, pa im nude, ali Arnauti, inače gramzivi na srebrni i zlatan novac, sada sasvim hladno odbijaju da ma šta prodaju.

Spolja se začu graja, a za tim oštra svadja. Arnautin, koji po malo srpski zna, traži „komandara“. Izadjoh na kapiju da vidim, šta je? Vojnici mu silom uzeli seno, što su našli, pa mu nude pet napoleona i ako seno ne vredi ni deset dinara, ali on neće da proda, već traži da mu se seno vrati odakle je uzeto. Vojnici, koji nose seno, gledaju da se dokopaju dvorišta, a on vidi njihovu nameru, te stao između njih i kapije. Vojnik, koji je vodio, poteže da ga udari, baš u času kad stigoh do kapije. Pritrčah i uhvatih vojnika za ruku.

— Sta je to? Zar u krađu i otmicu? Sram vas bilo! Vasa braći i očevi umiru na putu da očuvaju obraz, a vi kao položare, kaljate ga za šaku sena! Vraćajte čoveku njegovo, kad neće da proda! Vojnici se postideše, pa počеше da se izvinjavaju:

— Htedosmo platiti koliko pravdo nije, ali on eto, neće da proda... a stoka, naredniče, lypsava gladna.

— Kad neće da proda, niste trebali uzimati — pa okrenuv se njemu, rekoh mirno: — Aga, vojnici će odneli seno odakle su uzeli, a ti im oprost, stoka im je gladna...

On mi pridje, pa mi se unese u lice, kao da je hteo da me dobro uči, pa podignuv ruku čelu, reče dosta dobro srpski:

— Komandar efendi, tebi poklanjam svo seno: pare mi ne treba! — i izgubise u pomreću.

Vojnici radosni, što im ostade seno, počesh meni zahvaljivati... ali meni beše čudno ponašanje Arnauta.

Na kapiji se sukobih sa čudnom grupom. Napred je išao mlad, stasit Arnautin i vodio dobro uranjenog brskog konja, na kome je sedela žena sa detetom. Za njim je išao čovek u građanskom odelu i vodio isto tako dobrog i naranjenog konja, natovarenog stvarima. Na stvarima sedeo je dečadić uvijen u ćebad. Poznaдох u čoveku sudiju iz Skoplja, te odmah pomislih, da je vodio neki rođjak, ako ne i sin onog Arnautina.

Kad oni udjose, Arnauti koji su dole mirno sedeli, ustadoše i pridjose Arnautinu konjovodu. Posle kratkog razgovora, počesh svi da mu pomažu da rastovari konje. Nekoji odoše, te se u času vratise noseći i sena, i zobi, i leba, i suva ovunjska mesa. Gledao sam ih pažljivo. Svi su kao sa nekim poštovanjem obhodili se prema sudiji i njegovima.

Noć prodje mirno. Zaklonjeni zidom od vetra, a pored jakih i dobro naloženih vajara, vojnici i konji odmorise se dobro. Pred samu zoru, počeh sudijin pratilac da tovari konje. Zornu sudiju i reče mu, da mora da živi, ako hoće da stigne za dana u Piškopeju, jer je put mnogo rdjav. I meni reče, da bi i ja trebao da vam put dok je još sve čisto, pa da predjem u Dibru još pre podne. Poslušah ga i probutih svoje vojnike, te se i sami krenusmo još u prvi cik zore.

Silazili smo teško i sporo serpanlinskom stazom za „Bituštre“. Dole pod nama hučala je i penušila planinska reka Bituštra. Konji umorni, jedva su se spuštali uzanom, strmom stazom. Svi sjasili, pa čak i deca poskidali sa konja, samo da bi lakše i sigurnije sišli u dolinicu reke. Čim se više spuštamo, tim jača huka zaglušuje svaki razgovor. Pred nama ide sudija, a ispred njega njegovi, ali na konjima. Konji pušteni, pa sami idu za Arnautinom, koji im ne prestano nešto govori.

Sligismo do maloga mosta, koji je načinjen od hrvana, i lagano počeshmo prelaziti. Okrenuh se da vidim svoju kolonu. Po sivom, kamenitom brdu, na kome nema nigde ni drveta, vijuga tamna pruga, kao neka zmija. Na podnožju se raspoznaju ljudi i konji, ali što više se penje, pruga postaje sve tanja i nerazgovetnija, dok se ne izgubi u smaglicu, koja skriva snegom pokriveno brdo.

Kad predjismo na drugu stranu, sudijin Arnautin povede konje brzo, te

zaidjose za stenu, oko koje savija put. Mi požurismo za njim, te ga stigismo na jednoj poljanici, gde beše rastovarilo konje. Sudija i njegovi behu posedali na denjkove, te jedu leba i sira. Mi htedosmo proći pored njih, ali me Arnautin zadržao.

— Komandar efendi — reče mi — ovde da odmoris i konje i ljude, težak put ima do Piškopeja. A tamo će mo stići tek oko jaciye.

Poslušah ga, te naredih odmor. Rastovarismo konje, a u po nekog nadje se još po koja kriška leba, koju većina podeli deci i ženskinju. Posedlasmo po stvarinama i kamenju, da se bar odmorimo, kad se već nema šta jesti.

U tome dođe od konja jedan vojnik, te mi javi, da je opet pao jedan konj i da više nemože da se digne, izgleda da će da lipse.

— Sta li će mo sa tovarom sa njega? Više se ni na jednog konja nesme ništa metati, jer im je ovako gladniji i umorniji i ovo što nose, mnogo — reče mi podnarednik.

— Vidi šta je u tovaru, ako je stogod važno, bacićemo sa drugog konja tovar, te ovaj poneti!

U tom mi pridje kaplar Mirko, te okolišeci upita me, ne bi li bilo pametno, da ne pustimo konja da lipse, već da ga prekoljemo. Ja ga pogledah u čudu: Što li sad da koljemo konja, koji hoće da lipse? On iz početka počeh da okoliši, ali na posletku reče šta hoće.

— Konjsko se meso jede — počeh on — pa što mi nebi zaklali konja, pa meso lepo upotrebili za jelo? Konj nije pogan, pa bi mogli skuvati neko jelo, ili ispeći pa jesti.

Ja ga gledah u nedoumici. Gadilo mi se i misliti da jedem konjsko meso, ali sam bio ozbiljno gladan, te se ne mogoh rešiti ni na ovo, ni na ono. Odmahnuh rukom, te mu rekoh, da čine kako znaju.

On ode, i već posle nekoliko časova počeh da se puši vatra, naložena od trnja, suve trave i sinog šiblja.

Iz početka nisam hteo ni da vidim šta rade, ali nešto ljubopitstvo, šta li rade, a nešto i prijatan miris pečena mesa, privuču me mestu, na kome su vojnici oko vatre sedeli i stajali. Prelatih pogledom preko svih lica. Na svakom neki čudan izraz. Svaki oborio pogled, pa gleda preda se. Čisto ih stid da jedan drugomu pogledaju u oči, kao da su činili neko sramno delo.

— Može li se jesti — upitah pogledajući po svima.

— Vala naredniče, nije hrdjavo, ali nema leba, te ovako ne prija baš najbolje. Ali... — i vojnik odmahnu rukom.

Uzeli sam jedan komad pečena mesa, te nadražen mirisom, počeh silom jesti. Ali se već posle prvog zalogaja iznenadih, kad vidih, da nema velike razlike između konjskog i govedjeg mesa. Kad vidjeh ostali da i ja jedem, prihvatise svi i počesh peći i jesti.

(Nastaviće se.)

Posljednje brzojavne vijesti.

Izveštaj njemačkog vojnog vodstva.

Kb. Beč, 3. septembra.

Zapadno bojište:

Za bure i kišovitog vremena bila je topnička borba na flandrijskom frontu jaka, kod ostalih vojski, pa i na Maasi dosta neznaatna. Na drumu Cambrai—Arras izjalovio se jedan jak engleski napadaj. Kod majura Hurtebise znatno je smanjen zemljišni posjed Francuza poslije rovovskih borbi.

Istočno bojište:

Front maršala princa Leopolda bavorskog:

Poslije pažljive pripreme prešle su njemačke divizije ujutro 1. septembra preko Dvine uz obe strane Uxküllu. Prijelaz pješadije potpomagalo je snažno djelovanje topništva i bacala mina; pješadija se utvrdila poslije kraćih borbi na sjevernoj obali rijeke. Jakim napadajima bačeni su Rusi svagdje natrag, gdje su pokušali, da se odupru. Kretnje naših četa traju i razvijaju se po osnovi. Neprijatelj je pod pritiskom našeg nadiranja napustio sve svoje položaje na zapadnoj obali rijeke. I ondje napreduju naše divizije u borbi sa ruskim zalaznicama. Guste kolone svih vrsta jure na riškim drumovima u najvećoj hitnji prema sjeveroistoku. Goruća sela i majuri pokazuju put, na kojem odstupa zapadno krilo 11. ruske vojske.

Front general-pukovnika nadvojvode Josipa:

U rječnim dolinama i na sjeveroistočnim obroncima šumskih Karpatu oživila je borbeno djelatnost. Južno od trotuske doline izjalovili su se rumunjski noćni napadaji na Cosni i kod Grosescia.

Front maršalapl. Mackensena:

U bojevima između susitske i Putna doline odbile su naše pukovnije

jake rusko-rumunjske napadaje protiv napadom. Sa 200 u naše ruke palih neprijateljskih vojnika povisio se broj zarobljenika od 28. avgusta na 20 časnika, 1000 vojnika, a plijen iznosi 6 topova, 60 mašinskih pušaka, mnogo bacala mina i vojnih kola. I kod Marazescia navalili su Rumunji uzalud.

Mačedonsko bojište:

Jutros skršli su se sa gubićima francuski napadaji kod Gratinodola, sjeveroistočno od Bitolja. Na Dobrom Polju ponovno su krvavo poraženi Srbi.

Prvi zapovjednik glavnog stana pl. Ludendorff.

Zvanične objave.

Uredjenje poštanskog saobraćaja interniranih i konfiniranih.

Na poštanski saobraćaj interniranih i u naročitim stanicama smještenih konfiniranih imaju u relaciji monarhija, Njemačka, c. i k. okupaciono područje i obratno, kao i u okviru okupacionih područja u buduću da se primjenjuju ove odredbe:

1. U relaciji Austrija, Njemačka, okupaciono područje i obratno kao i u okviru okupacionih područja pripuštaju se:

a) obična pisma i poštanske dopisnice,

b) poštanske uputnice do najviše 500 kruna,

c) paketi bez oznake vrijednosti samo za internirane i konfinirane, ali samo u težini, dozvoljenoj u dotičnoj relaciji za privatne pakete.

Poštanske pošiljke u saobraćaju interniranih kao i u naročitim stanicama smještenih konfiniranih slobodne su od poštarine. Zato moraju te pošiljke kao i one za ratne zarobljenike nositi primjebdu: „Kriegsgefangenen-sendung, gebührenfrei“ (Pošiljka za ratne zarobljenike, slobodna od dažbina).

Pošiljke za internirane, odnosno konfinirane moraju po mogućstvu biti snabdjevene tačnom adresom. Iza imena primaoca treba da stoji primjebdu: „interniert“, odnosno „konfiniert“. Sve pošiljke, koje hoće da otkrpe internirani i navedeni konfinirani, treba zapovjedništvo dotičnog logora ili stanice (ili bolnička uprava) da predaje poštanskim uredima i da ih snabdje svojim zvaničnim pečatom i primjebdom (pomoću naročitog stambilja), o državljanstvu interniranoga.

U ostalome važe za poštanski saobraćaj objavljene norme za tamošnje stanovništvo sa ratnim zarobljenicima.

2. Za saobraćaj interniranih i konfiniranih u relaciji Ugarska—okupaciono područje mjerodavna je okružnica kr. ug. ministra unutrašnjih poslova br. 5066 res. 1914. Po toj naredbi dozvoljeno je u području ugarske svete krune osobama iz neprijateljskih zemalja, koje stoje pod redarstvenom stražom odnosno nadzorom, da izmjenjuju poštanske pošiljke samo sa svojim najbližim srodnicima, koji stanuju u posljednjem stalnom mjestu stanovanja svoga zavičaja i od tamo stranih samo s onima, koji upravljaju svojim imanjem, i to pošiljke islih vrsta, koje se u relaciji s dotičnim posjednutim područjem u privatnom poštanskom saobraćaju mogu izmjenjivati.

Pošiljke, adresovane osobama pod redarstvenom stražom ili od ovih pošti predate, slobodne su od poštarine (dok pošiljke osoba pod redarstvenim nadzorom podleže poštari i konfiru u Austriji).

Za internirane i konfinirane u okupacionim područjima određena je mjera dozvoljena korespondencije kao i za ratne zarobljenike od mjesečno dvije do najviše četiri oktavne strane (60 redaka) dugih pisama ili od dvije poštanske dopisne karte.

Zabranjen je i na dalje svaki poštanski saobraćaj interniranih i konfiniranih s njihovim srodnicima na bojnopolju.

C. i k. vojno vrhovno zapovjedništvo.

OBJAVA.

U smislu § 1. naredbe vojnog vrhovnog zapovjedništva od 10. aprila 1916. list naredaba br. 10. nad firmom Russo & Kalmić, Beograd, Vatrogasna ulica br. 5, naredjeni nadzor radnje ukinut je naredbom c. i k. voine glavne gubernije, odjeljenje 8a, br. 15.794, od 22. avgusta 1917.

C. i k. okružno zapovjedništvo grada Beograda.

OBJAVA.

U smislu § 1. naredbe vojnog vrhovnog zapovjedništva od 10. avgusta 1916. list naredaba br. 10, stavljena je pod prinudnu upravu firma Ilić i Prekić sa sjedištem u Beogradu, Knez Mihajlova ul. br. 9. Za prinudnog upravnika imenovan je g. Ludwig Eichenwald, sa stanom u Beogradu, Bogojavljenka ul. broj 9. Prinudna uprava otpočinje 28. avgusta 1917. Naredbom odjeljenja 8 a, br. 9203 od 6. novembra naredjeno stavljanje pod nadzor ukida se.

C. i k. okružno zapovjedništvo grada Beograda.

OBJAVA.

C. i k. okružno zapovjedništvo grada Beograda.

CIJENE OGLASIMA:

Osmilina jednog milimetarskog retka (42 mm široko) staje . . . 10 helera
Prisposlano: Petina jednog milimetar. retka (70 mm široko) staje . . . 40 helera
Bilješke: Petina jednog štamparskog retka (70 mm široko) staje . . . Kruna 4
Mali oglasnik: Jednostavna riječ 5 helera, sa masnim slovima 10 helera.

MALI OGLASI
Primaju se: Knez Mihajlova ul. 38.

CIJENE OGLASIMA:

Osmilina jednog milimetarskog retka (42 mm široko) staje . . . 10 helera
Prisposlano: Petina jednog milimetar. retka (70 mm široko) staje . . . 40 helera
Bilješke: Petina jednog štamparskog retka (70 mm široko) staje . . . Kruna 4
Mali oglasnik: Jednostavna riječ 5 helera, sa masnim slovima 10 helera.

Dentista F. B. Brill
Beograd.
Makedonska ulica broj 5.
(do pošte)
„Amerik. specijalista“

Kupovine i prodaje
Sirće
za jela i turšiju
litar 1-40 kruna
na veću količinu, jevtinije, pro-
daje u kafant kod „Skupštine“
NOVICA MILIČEVIĆ
32527-2

Namještenja.
SLUŽAVKU MLADJU
za sav kućevni posao, kao i
dečka jačeg za radnju i za
kuću traži K. Feldmann, To-
pličin Venac 7. I. sprat desno.
32651-3

VINOGRADAR
ca familijom sa znanjem obra-
dijvanja zemljišta. Za dalje
uslove priliviti u Prizrenskoj
ulici br. 11.
32655-3

TRAZI SE
djevojka ili žena sa sve ku-
ćevne poslove, koja govori
i njemački i magjarski.
Plata dobra. Upitati Makedo-
nska ulica broj 5, zubni
atelj.
32675-3

STARIJIA GOSPODJA
traži mladiju i čistu žensku
na duže vrijeme za sve
kućevne i spoljne poslove.
Priliviti se Milutinova ul.
br. 69.
32680-3

INTELEGTNA
u data dama nudi se za vas-
pitačicu djece u boljoj kući.
Išla bi i u unutrašnjost.
Adresa: Lomna ulica 53,
Beograd.
32681-3

Stanovi.
TRAŽIM
namještal za 2-3 sobe pod
anjam, ili na čuvanje i to:
salon, sobu za rad i spavaću
sobu. Hristina Orlišić zubni
tekar. Dečanska 3.
32634-4

PEKARNICA
izdaje se u Balkanskoj ulici
br. 62 pod zakup. Radi daljeg
sporazuma upitati u Prizren-
skoj ulici br. 11.
32654-4

TRAZI SE KUĆA POD KI-
RIJU.
Zasebna sa 4-6 soba i ostali-
m udobnostima, za ovdas-
nju porodicu u blizini Cvet-
nog Trga. Kupio bih kućni
namještal za 3 sobe, dobro
očuvan. Upitati u uredništvu
pod „Trgovačka kuća 491“.
32617-4

Razno.
KLAVIR III PIANO
ko ima za davanje pod
kiriju, neka javi u Krall
Milutina ul. 69.
32683-5

Predavanja.
VLADIMIR ZDELAR
profesor, poučavaće iz mate-
matike, fizike i njemačkog je-
zika učenike i učenice svih
razreda gimnazije, a naročito
one, koji se žele spremati za
maturu. Prijave do 15. sep-
tembra. Stan: Zorina ul. 53.
32668-7

UČITELJICA
poučava djake osnovne
škole i djake gimnazije iz
svih predmeta, prvenstveno
iz njemačkog jezika. Ta-
kodje bi davala časove
strancima iz srpskog jezika,
ko bi želio da nauči
srpski govoriti. — Govori
srpski i njemački, cijene
umjerene. Adresu javiti
uredništvu ovoga lista pod
znakom: „Učiteljica 497“
ili „Vila Selin“ Gjurjevo
brdo, Beograd.
32679-7

UČITELJ STENOGRFIJE
daje lekcije iz srpske ste-
nografije po Gabelsberge-
rovom sistemu, korespon-
dentna i besedna stenogra-
fija. Obavještenje: Takovska
ulica broj 3, prvi sprat.
32682-7

KORRESPONDENCIJA.
Jovanu Premoviću, Zene-
va. — Molim za izvještaj o
mom mužu Stojanu Jovanovi-
ću, komesaru artiljerijske
brzometne kolone šumadijske
divizije, rodom iz Da-
vidoviće, okrug Gornjo-Mi-
lanovački. Zahvalna vam
Vinka Jovanović, Davidoviće,
Gor. Milanovac. A 2704

Stevi Ačimoviću, Zeneva,
da dostavi Stojanu i Milanu
Andjeliju, Krf. Dobih pismo
od mame. Ona je sa tetkom
Živkom, Kalfcom i malom Ka-
tom u Rusiji — Elizabet grad,
gostionica „Kopečenska“, Comi-
tet srpskih izbjeglica. Zdrave
su i dobro im je, no brinu
mnogo o vama, jer o vami ne-
maju izvještaja. Sve vas poz-
dravljaju. Ja sam zdrav. Ljubi
vas i grli vaš Nikola Stanoje-
vić, poručnik.
32627-8

Stevi Ačimoviću, Zeneva.
Pošto sam ostala sa moje če-
loro djece, od koji je jedno
već 7 meseci u krevetu boles-
no, bez ikakvih sredstava za
život to sam prinudjena da
Vas umolim da mi izradite
kakvu bilo pomoć jer sin koji
me je izdržavao umro je kao
srpski vojnik. S poštovanjem
Danica Dim. Grčića, Staro
Crkvena 39.
32614-8

Jovanu Premoviću, Zene-
va. — Molim pokorno, da
me izvjestite, da li je živ
moj muž Jovan Trajković,
željezničar. Gdje se sada
nalazi? Ako je živ, neka mi
pošalje novac, ja sam u
oskudici. Novac i pismo
neka pošalje Josifu Stojano-
viću, profesoru, Jagodina.
Poštuje vas Stana Trajko-
vićka, Čuprija.
A 2701

Jovanu Premoviću, Zene-
va. — Molim dostavite ovo
nome mužu Ljubomiru Jo-
vanoviću, porezniku, broj
pošte 333: Tvoje karte do-
bivam redovno, a također i
novac. Do sada sam dobila
oko 2000 kruna. Sa majkom
se dopisujem. Obratila sam
se na Vidojkovića i molila,
da me izvjesti na koji način
mogu njemu poslati. Jer iz-
gleda mi da on jedini ima
veze sa Beogradom. Ona je
hvala Bogu zdrava i ne žali
se ništa. Za mene ne brini
zdravo sam i dobro je. Za
Kostu i Kolu češće nas iz-
veštava. Molim te, izvjesti
me odmah, da li je živ Gr-
gur Dubanlac srpski pisar
iz Kruševac u Makedoniji.
To je jedini brat tetke So-
fije Mičić. Dosada ništa ne
znaju o njemu, pa je prosto
bolesna. Sta je sa Mirkom
je li on živ? Primi srdačan
pozdrav i najlitenše želje od
tvoje Mile Jovanović, Čače-
tina.
A 2703

Jovanu Premoviću i Miki
Mijuševiću, Zeneva. Mo-
lite se za saopštenje i iz-
vješće: Lu č i n a R a z a n j:
Dušanu Todoroviću, vojnom
obvezniku 2. željezničke
čete, I. poziva. Tvoje sam
dvije karte primila mjeseca
jula o. g. Kod kuće smo
svi zdravo, tako i familija
Tihomira i Živojina. Izvjesti
me odmah šta je sa bratom
Radosavom Stojanovićem,
posljednji regrut. Još se
nije javio. Piši češće, po-
šilji sliku preko Petra Po-
povića, Varvarin. Sve poz-
dravljaju tvoja Stevana To-
dorovića, Lučina. Obrež-
Varvarin: Milija Arsić,
podnarednik I. baterije, I.
divizije, 5. artiljerijskog
puka timočke divizije, 2. ar-
tilje, I. poziva, do odstupanja
bio u Durinice, do da-
nas nije se javio. Moli za
izvješće baba Mileva V.
Gjorgjević, Obrež.
A 2705

Madam Leposavi N. Smo-
laka, Zeneva. Molim iz-
vjestite, šta je sa Draga-
nom, više od dva mjeseca
nije se javio. Ja i Danica
još po jednu pošiljku pri-
mislo poslije one 26. marta.
Potrebno je. Sve pozdrav-
lja Pera Popović, Varvarin.
A 2705

Jovanu Premoviću, Zene-
va. Molim izvjestite mog-
a brata Jovana Gačića, sa-
rača iz Šapca, da se ja i
njegovu ženu Darinka nala-
zimo u Šapcu žive i zdrave.
Sve smo njegove karte
poslate tetka Ani primili i
pročitali. Ako mi je mo-
guće, neka nam novac po-
šalje. Svi su za koje pita
živi i zdravi osim Nane i
Darinkinog oca. Rada Gačić
neka se lično majki javi.
Majka sestra i tetka su
zdrave. Ako što Joca ima
za Kostu Kovačevića neka
javi. Majka mu je zabrinuta
za njega. Sestra Natalija
Gačić, Grmičska ulica 18,
Sabac.
A 2702

G. Budimović, Kruševac
Predsjedniku kruševačke
okružne banke i Milanu Si-
monoviću, advokatu, članu
upravnog odbora kruševačke
okružne banke u Zenevi.
Molim, da mi pošaljete po-
moć na račun moje plate,
da bi se mogao izdržati sa
familijom. Savo Gjokić,
knjižovodja, Kruševac,
Schulstrasse Nr. 9, B. 1260

LJETNA POZORNICA
BELGRADER ORFEUM
HOTEL TAKOVO
TERAZIJE 29.
VEČERAS
tačno u 8 sati
gostovanje bečkih po-
zorišnih umjetnika
u posli:
PAPAR I SO
!! Bura smijeha !!
i daljih 6 velikih variete-
atrakcija.
POVIŠENE CIJENE !!
Ulaznica vrijedi kao propusnica za gradjanska lica.
U slučaju nepogodnog vremena predstava u sal.
Od danas se prodaju karte u Hotelu „Takovo“.

Kafana „GINIĆ“
MAKEDONSKA ULICA BR. 18.
Od nedjelje 2. septembra toč:
CRNO ZUPSKO VINO
Van kafane litar 4-50 kr.
Preko pet litara 4-30 kr.
32663
Gradjanski sud c. i k. okružnog zapovjedništva Beograd-grad.
Br. 3459/2-1917.

Objava.
Vjerovnici zaostavštine Jelene Jovanović iz Beograda,
Botanička ulica, broj 10, imaju svoja potraživanja do 15. ok-
tobra 1917. kod ovoga suda prijaviti ili toga dana prije podne
u 9 sati, pred sud predstati, inače će se zaostavština bez ob-
zira na njihova potraživanja raspaviti.
Beograd, 25. augusta 1917.
Gradjanski sud c. i k. okružnog zapovjed-
ništva Beograd-grad.
32671

SIRĆE
prvog kvaliteta, pregledano u kemiskom laborato-
rijumu i nadjeno da je izvrsnog kvaliteta što se i
uvjerenjem tvrdi.
Prodajem od 5 litara pa naviše po 1-40 K litar.
Sirće se nalazi u knez Mihaila ulici br. 48 u
avliji.
S poštovanjem
Stana Milovanovic.
32480

NA ZNANJE!
Javljam svojim cijenjenim mušterijama
kako ovdje u Beogradu tako i u unu-
trašnjosti Srbije, da sam svoju manu-
fakturu radnju, koju sam upražnjavao
25 godina u ulici Kralj Milana br. 101.
kod Slavije, od danas preselio u ulicu
Vatrogasnu broj 29. — do stare zgra-
de biv. opštinskog suda.
Umoljavam moje stare, a tako isto
i nove mušterije, da me izvole u mom
novom lokalu posjetiti, gdje će biti
kako dohrom robom tako umjerenom
cijenom usluženi.
Beograd 24. avgusta 1917.
Spoštovanjem
Binja Mandil
32615

BEOGRADSKA MUZIČKA ŠKOLA
Zmaj od Noćaja br. 13. (Veliki trg).
SOLO PEVANJE, KLAVIR, VIOLINA, TEORIJA, ANSAMBL.
Školska 1917-18. god. počinje 3. septembra. Upis 29., 30., 31.
avgusta i 1. septembra od 8-12 časova prije podne i od 3-6
časova po podne.
32530

Prvo ces. kr. povlašćeno dunavsko parobrodarsko društvo.
LJETNI RED PLOVIDBE
poštanskih i putničkih parobroda.
Vrijedi od 1. svibnja 1917. do dalje naredbe.
Primjedba: Za polazak parobroda sa svih parobrodskih stan-
nica na Dunavu sve do Beograda, a tako isto na poboč-
nim rijekama vrijedi srednje evropsko vrijeme.
Izvadak iz društvenoga pravilnika.
U ovome redu plovidbe navedena vremena označuju
najraniji dolazak i odlazak parobroda.
Zakašnjenje ili izostanak pojedinih vožnja ne daje
nikakvih prava na odštetu prema upravi.
Za željezničke i parobrodске veze ne jamči uprava.
I. NA DUNAVU.
Niz vodu:
Iz Passau-a u Linc: lokalna ladja dnevno do 26. maja u
4 sata 30 min. do podne, od 27. maja do 31. avgusta
u 5 sati 30 min. do podne, od 1. rujna do daljnijeg
samo do postaje Engelhartszell, u 6 sati 35 min. do
podne. Poštanska ladja: dnevno do daljnijeg u 3 sata
po podne.
Iz Linca u Wien (Praterkai). Poštanska ladja: dnevno u 9
sati po podne do 31. kolovoza, od 1. rujna do dalj-
njeg u 8 sati po podne. Brza ladja: dnevno u 10 sati
30 min. do podne do daljnijeg.
Iz Wien-a (Weissgärber) u Pozsony: dnevno u 5 sata po
podne do 31. kolovoza, od 1. rujna dnevno u 4 sata
po podne.
Iz Wien-a (Weissgärber) u Budapeštu: dnevno u 7 sati
Wien Praterkai " " " " 7 "
30 m. u jutro.
Iz Budapešte u Zemun-Beograd dnevno u 10 sati u veče.
Iz Mohaca u Zemun: dnevno u 8 sati 35 min. do podne.
Iz Aljmaša u Zemun: dnevno u 11 sati 50 min. do podne.
Iz Vukovara u Zemun: dnevno u 2 sata po podne.
Iz Ujvideka u Zemun: dnevno u 5 sati 40 m. po podne.
Stiže u Zemun dnevno u 10 sati 25. min. noću.
Stiže u Beograd dnevno u 11 sati 10 min. noću.
Uz vodu:
Iz Linca u Passau: lokalna ladja dnevno do 31. kolovoza
u 12 sati o podne, od 1. rujna do daljnijeg u 12 sati
o podne samo do Engelhartszell. Poštanska ladja:
dnevno do daljnijeg u 5 sati 30 min. do podne u
Passau.
Iz Wien-a (Praterkai) u Linc. Poštanska ladja: dnevno do
daljnijeg u 10 sata do podne. Brza ladja: dnevno do
daljnijeg u 7 sati do podne.
Iz Požuna u Wien (Weissgärber): dnevno u 6 sati u jutro
(Weissgärber)
Iz Budapešte u Wien Praterkai dnevno u 6 sati u veče.
Iz Beograda za Budapeštu dnevno u 5 sati u jutro.
Iz Zemuna u Budapeštu: dnevno u 5 sati 45 min. u jutro.
Iz Ujvideka u B.-Pestu: dnevno u 11 sati 5 m. prije podne.
Iz Vukovara u B.-Pestu: dnevno u 4 sata 20 m. po podne.
Iz Aljmaša u B.-Pestu: dnevno u 7 sati 25 min. u veče.
Iz Mohaca u Budapeštu: dnevno u 2 sata noću.
U Budapešte stiže: dnevno u 3 sata 35 min. po podne.
Poštanske ladje imaju priljučak na osobne vla-
kove u Mohacu za Pecs.
One poštanske ladje, koje plove iz Budapešte u Beograd i
natrag imadu, izuzevši petkom kod Starog Stankamena pri-
ključak na ladju koja plovi izmedju St. Stankamena i Titela.
II. NA TISI u mješovitju službi.
Niz vodu:
Iz Szegeda u Zemun: u srijedu, petak i nedjelju u 5 sati iz
jutro.
Iz T.-Bece u Zemun: u srijedu, petak i nedjelju u 11 sati
do podne.
Iz Titela u Zemun: u srijedu, petak i nedjelju u 3 sata po-
slije podne.
Stiže u Zemun: u srijedu, petak i nedjelju u 6 sati
po podne.
Uz vodu:
Iz Zemuna u Titel Szeged: u srijedu, petak i nedjelju u 11
sati noću.
Iz Titela u Szeged: u ponedjeljak, četvrtak i sobotu u 2 sata
15 min. noću.
Iz T.-Bece za Szeged: u ponedjeljak, četvrtak i sobotu u 6
sati 15 min. iz jutro.
Stiže u Szeged u ponedjeljak, četvrtak i sobotu u 2
sata 15 min. po podne.
Putnička ladja koja plovi iz Szegeda u Zemun i
natrag pristaje kod Rezsöháza i Starog Stankamena.
ZEMUN, u travnju 1917.
Glavna agencija.

Miloša Savića
Kolarčeva ulica br. 10, Beograd.
Prodaje se
na tuce i
na par u
radnji
Platnenih cipela
Sandala dječijih
Papuica pisanih
Papuica kožnih
Blokje kožnih
gvođenih

Najnovije JESENJE BAZARE
dobila je
Knjižara „Napredak“
Beograd, Kuzaj Mihajlova 9.
920

Ožalošćena porodica pokojnog
Božidara Djordjevića
bivšeg činov. opštine beogradske,
davaće pokojniku četrdeseto-dnevni pa-
rastos u ovd. sabornoj crkvi u petak
7. septembra u 10 sati prije podne. Iz-
vještavamo srodnike i prijatelje moleći
ih, da prisustvuju ovom pomenu.
Dušanova ulica br. 69. Beograd.
32649

Ožalošćena porodica pokojnog
Božidara Djordjevića
bivšeg činov. opštine beogradske,
davaće pokojniku četrdeseto-dnevni pa-
rastos u ovd. sabornoj crkvi u petak
7. septembra u 10 sati prije podne. Iz-
vještavamo srodnike i prijatelje moleći
ih, da prisustvuju ovom pomenu.
Dušanova ulica br. 69. Beograd.
32649

Ožalošćeni:
suprug: Anđel Panajotović, apotekar; sinčić: Mile;
roditelji: Milisav i Milentija Vasiljević; brat: Čedomir;
sestra: Katarina Luković i ostala rodbina.
32645

Oglašujte u Beograd. Novinama.
HOTEL LONDON
Beograd, Kralja Milana br. 82.
U blizini željezničke stanice. Tramvajska postaja. Sobe
za prenoćište, po utvrđenom cjenovniku. Dobar kost
u hotelskom restoranu.
Hotelljer Jovan Savić.

Našem dragom
Dragoslavu Gl. Milosavljeviću
činićemo godišnji pomen u četvrtak 6.
septembra u crkvi sv. Save u 9^{1/2} sati
prije podne.
Beograd, Zorina 49.
Nesrećna majka: Katarina; sestra: Da-
nica; brat: Sima; nana: Mileva.
32672

Našem milom i dobrom
RATISLAVU-RADI KOSTICU
carinskom činovniku,
davaćemo četvrtak 6. septembra godišnji
pomen u Savinačkoj crkvi u 10 sati prije
podne.
Za uvijek ožalošćeni:
mati: Darinka; braća: Branivoj, Jovan, Vla-
stimir i sestra: Draginja.
32670

Izveštavamo srodnike i prijatelje, da ćemo
našem milom
Miloradu-Miki Stefanoviću
inženjeru,
davati trogodišnji pomen u petak 7. sep-
tembra u Sabornoj Crkvi u 10 sati prije
podne.
Beograd, septembra 1917.
Ožalošćeni:
mati: Jelena; cestre: Milica, Ljubica, Andja
i ostala porodica.
32673

Angelina Svet. Kanovića
sa svojom porodicom, izvje-
štava srodnike, prijatelje i po-
znanike, da će svome dragom
i dobrom
Svetislavu N. Kanoviću
davati trogodišnji pomen, u
četvrtak 6. ov. mjeseca u 11^{1/2}
sati prije podne, u crkvi sv.
Marka.
Prote Mateje 74. Beograd.
32676

Naš dobri otac, dragi deda i brat
GJOKA STEFANOVIĆ
državni savetnik u penziji,
preminu 2. ov. mjeseca u 9 sati u večer po-
slije kratkog bolovanja. Pogreb će biti da-
nas u 4^{1/2} sata poslije podne.
Opjelo u crkvi sv. Marka.
Beograd, 3. septembra 1917. god.
Postanička 51.
Ožalošćeni:
kći: Ružica M. Pavlovića; sin: Radmio; unučad: Mi-
lica, Miodrag i Mitoje; sestra: Persa S. Stefanović i
ostala rodbina.
32678

Našim srodnicima i prijateljima javljamo tužnu vl-
jest: da je Svemogućem bilo ugodno, da pozove k sebi
našu milu i nikad neprežaljenu
Dragu-Dragicu
koja preminu u cvijetu svoje mladosti, u Belanovici,
na liječenju kod svojih ojadjenih roditelja, ostavivši
nas da za njom vječno tugujemo, a njeno jedinče, naš
Mile, da još u 5-toj godini svoga mladjanoga života
ostane siročić bez svoje mila majke.
Smatramo za dužnost, da i ovom prilikom najst-
rašnije zahvalimo gospodji Milevi Žugacki i njenoj
keri g-djci Bel, na dobroti i uslugama koje onako
usrdno učinile našoj jadnoj Dragici za vrijeme nje-
noga bolovanja u Beogradu, zamjenjujući i tužne ro-
ditelje i supruga. U isto vrijeme nastojlije zahvalju-
jemo i gospodinu Dr. Rusu, beogradskom lekaru, koji
se neumorno trudio da bolesnici pomogne.
Ovom prilikom javljamo, da ćemo našoj nezabo-
ravljenoj Dragici davati četrdeseto-dnevni parastos
8. septembra ov. god. u 10 sati prije podne u Vazne
sensoj crkvi, u Beogradu.
Beograd, 1. septebra 1917.
Ožalošćeni:
suprug: Anđel Panajotović, apotekar; sinčić: Mile;
roditelji: Milisav i Milentija Vasiljević; brat: Čedomir;
sestra: Katarina Luković i ostala rodbina.
32645